

Rozdíly v nemocnosti mužů a žen na základě dat z Národního registru hospitalizovaných

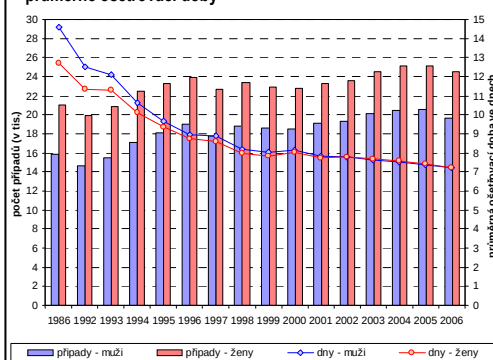
Výňatek z diplomové práce na téma:

Vývoj hospitalizovanosti jako ukazatele zdravotního stavu populace

Vedoucí práce: Prof. RNDr. J. Rychtaříková, CSc.

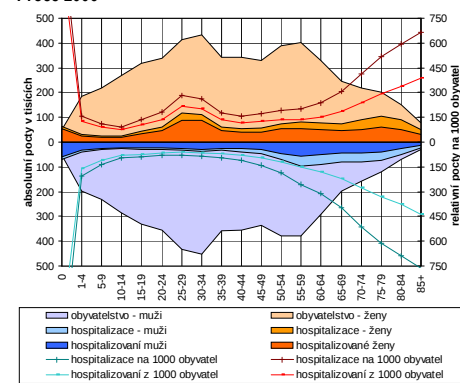
Autor: Jan Žofka, 2008

Vývoj počtu případů hospitalizace na 100 tisíc obyvatel a průměrné ošetrovací doby

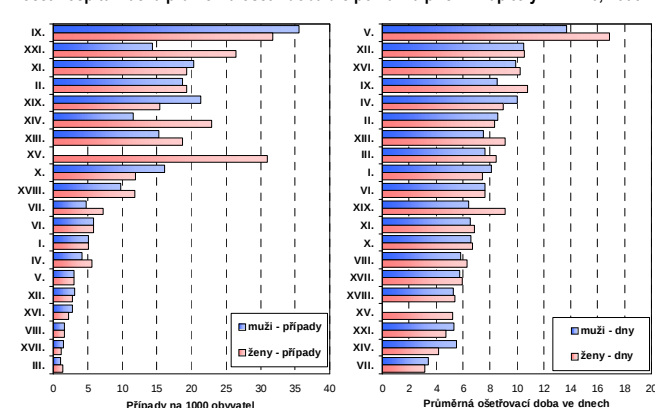

- V letech 1986 a 1992 až 2006 lze pozorovat kolísavý nárůst počtu případů hospitalizace v přepočtu na obyvatele o 19 % z 185 případů v roce 1986 na 221 případů (197 u mužů a 245 u žen) na tisíc obyvatel v roce 2006. Podíl počtu hospitalizací žen se v těchto letech pohyboval mezi 56-59 %.
- V průběhu sledovaného období dochází k výraznému poklesu průměrné ošetrovací doby z 13,5 dne na 7,2 dne v roce 2006, která je nyní u obou pohlaví stejná.
- intenzita hospitalizovanosti klesá na své minimum 73 ‰ u žen ve věku 10 až 14 let a na 78 ‰ u mužů ve věku 25 až 29. Prudký nárůst nastává u žen ve věku mezi 15. a 30. rokem života z důvodu jejich reprodukční úlohy. Nemocnost se začíná progresivně zvyšovat od 50 let u mužů a 60 let u žen.
- Rozdíl v počtu hospitalizací na 1 000 mužů ve věku s nejnižší a naopak nejvyšší intenzitou hospitalizovanosti je téměř 10násobný a u žen více než 7násobný.
- Průměrná ošetrovací doba se s přibývajícím věkem zvyšuje, a to trojnásobně u žen a téměř čtyřnásobně u mužů.
- Muži starší 59 let zaujímají více než polovinu prstonaných dnů u mužů, u žen leží tato mediánová hodnota až na hranici 63 let.

Hospitalizovanost populace podle věku a pohlaví v roce 2006

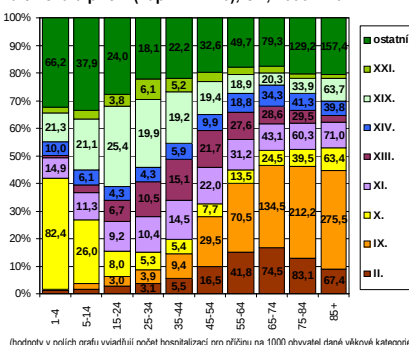
Počet hospitalizací a průměrná ošetr. doba dle pohlaví a příčin - kapitoly MKN-10, 2006

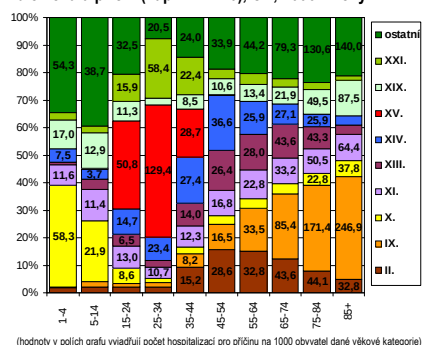
- Z hlediska četnosti případů hospitalizace i počtu ošetrovacích dnů se jeví jako nejzávažnější u mužů i žen onemocnění oběhové soustavy s incidencí 35,6 ‰, u mužů a 31,8 ‰ u žen.
- S diagnózami z kap. XXI. jsou téměř dvojnásobně častěji hospitalizovány ženy. Důvodem je, že u žen tvoří téměř 29 % případů hospitalizace z této kapitoly doprovodný nemocný osob (nejčastěji dítěte).
- Druhý nejčastější důvod pro hospitalizaci žen představují diagnózy z kapitoly XV. Jedná se o skupinu diagnóz spojenou s těhotenstvím, porodem a šestinedělím, které se týkají pouze žen.
- Z hlediska ošetrovacích dnů mírně převyšují u žen kapitolu XV. jako druhá nejzávažnější příčina hospitalizace nemoci svalové, kosterní soustavy a pojivové tkáně.
- Druhým nejčastějším důvodem pro hospitalizaci mužů jsou poranění, otravy a jiné následky vnějších příčin, spadající do kapitoly XIX. (11 % případů) s incidencí 21,4 ‰. Průměrná délka hospitalizace je s 9,1 dny naopak výrazně delší u žen.
- Významnou skupinu onemocnění tvoří nemoci trávicí soustavy, které jsou s 9 % všech případů třetím nejčastějším důvodem pro hospitalizaci. Tyto choroby kapitoly XI. mají větší podíl na nemocnosti u mužů.
- Novotvary jsou druhou nejzávažnější příčinou z hlediska čerpání zdravotní péče v počtu ošetrovacích dnů (10 %). V přepočtu na obyvatele dosahuje incidence případů u žen 19,4 ‰ a u mužů 18,8 ‰.
- Ženy jsou dále hospitalizovány dvakrát častěji než muži u nemocí močové a pohlavní soustavy z kap. XIV. Muži jsou naopak o 1/2 častěji hospitalizováni pro nemoci dýchací soustavy spadající do kapitoly X. než ženy. Nejdelší průměrná ošetrovací doba byla zaznamenána u duševních onemocnění z kap. V.

- V dětství mezi 1. až 15. rokem života převažují mezi příčinami hospitalizace nemoci dýchací soustavy. U chlapců jsou v tomto věku druhou nejčastější příčinou vnější příčiny a u dívek infekční nemoci.
- Mezi 15. až 45. rokem života u mužů stále dominují vnější příčiny nemocnosti, u žen výrazně převažují ostatní příčiny hospitalizace spojené s těhotenstvím, porodem a šestinedělím a příčiny z kapitoly XXI. z důvodu doprovodného dítěte.
- Ve věku mezi 45. až 55. rokem života začínají převažovat hospitalizace na nemoci oběhové, trávicí a svalové a kosterní soustavy. U žen je incidence u nemocí trávicí soustavy téměř o čtvrtinu nižší a u nemocí kosterní soustavy naopak více než o pětinu vyšší. Ženy trpí nemocemi oběhové soustavy méně často než muži, naopak se u nich výrazněji projevuje nemocnost na novotvary.
- V dalších věkových skupinách narůstá u obou pohlaví význam nemocí oběhové soustavy. U většiny ostatních nemocí dochází také k nárůstu.
- Nejvyšší incidence případů hospitalizace na novotvary se pak projevuje u mužů ve věku 75-84 let. Kromě nemocí oběhové soustavy a novotvarů dosahuje ve věku 65-84 let svého maxima incidence případů hospitalizace u nemocí svalové a kosterní soustavy. U osob starších 85 let se pak opět zvyšuje hospitalizovanost z důvodu úrazů a ostatních vnějších příčin.

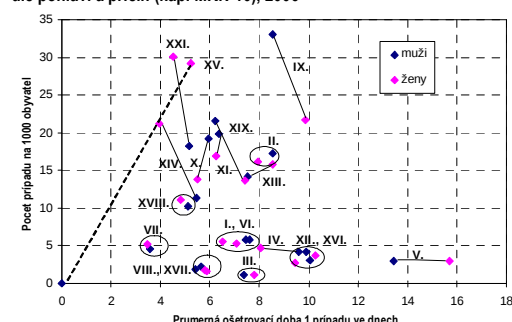
Struktura a incidence případů hospitalizace dle věku a příčin (kap. MKN-10), ČR, 2006 – muži

Struktura a incidence případů hospitalizace dle věku a příčin (kap. MKN-10), ČR, 2006 – ženy

Standardizované ukazatele hospitalizovanosti dle pohlaví a příčin (kap. MKN-10), 2006

- Nejvýraznější rozdíly mezi pohlavími se po provedení standardizace projevují ve vyšší nemocnosti mužů u vnějších příčin, nemocí oběhové a dýchací soustavy. Naopak ženy jsou výrazně častěji, kromě kapitol XV. a XXI., hospitalizovány na nemoci močové a pohlavní soustavy. Ženy vykazují průměrně delší ošetrovací dobu u duševních onemocnění. Muži jsou naopak průměrně delší hospitalizováni na nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek.
- Výrazně vyšší hospitalizovanost žen oproti mužům vyplývá z jejich starší věkové struktury a odlišné biologické i sociální úlohy. Ta se odráží na příčinách z kapitoly XV. a XXI. Po provedení věkové standardizace a odečtení těchto kapitol, se z hlediska hospitalizací naopak projevuje přibližně o desítinu zvýšená nemocnost mužů oproti ženám, přičemž se průměrná ošetrovací doba téměř neliší.

Vývoj upravených standardizovaných ukazatelů hospitalizovanosti v letech 1994-2006

